चन्द्रादित्यौ ग्रहनक्षत्रताराः सर्व्वाणि पर्व्वाण्यथ पौर्णमासं । नक्षत्रयोगा ऋतवश्च पार्थ विष्वक्सेनात्सर्व्वमेतत् प्रसूतं ।
रुद्रादित्या वसवोऽथाश्विनौ च साध्याश्च विश्वे मरुतां गणाश्च । प्रजापतिर्द्देवमाता दितिश्च सर्व्वे कृष्णादृषयश्चैव सप्त ।
वायुर्भूत्वा विक्षिपते च विश्वमग्निर्भूत्वा दहते विश्वरूपः । आपो भूत्वा मज्जयते च सर्व्वं ब्रह्मा भूत्वा सृजते सर्व्वसङ्घान् ।
वेद्यञ्च यद्वेदयते च वेद्यं विधिश्च यश्चाश्रयते विधेयं । धर्म्मे च वेदे च बले च सर्व्वं चराचरं केशवं त्वं प्रतीहि ।
ज्योतिर्भूतः परमोऽसौ पुरस्तात् प्रकाशते यत् प्रभया विश्वरूपः । अपः सृष्ट्वा सर्व्वभूतात्मयोनिः पुराऽकरोत् सर्व्वमेवाथ विश्वं । ७३९०
ऋतूनुत्पातान् विविधान्यद्भुतानि मेघान् विद्युत्सर्व्वमैरावतञ्च । सर्व्वं कृत्स्नं स्थावरं जङ्गमञ्च विश्वात्मानं विश्वमेनं प्रतीहि ।
विश्वावासं निर्गुणं वासुदेवं सङ्कर्षणं जीवभूतं वदन्ति । ततः प्रद्युम्नमनिरुद्धं चतुर्थमाज्ञापयत्यात्मयोनिर्म्महात्मा ।
स पञ्चधा पञ्चजनोपपन्नं सञ्चोदयन् विश्वमिदं सिसृक्षुः । ततश्चकारावनिमारुतौ च खं ज्योतिरापश्च तथैव पार्थ ।
स स्थावरं जङ्गमञ्चैवमेतच्चतुर्विधं लोकमिमञ्च कृत्वा । ततो भूमिं व्यदधात्पञ्चवीजां द्यौः पृथिव्यां धास्यति भूरिवारि ।
तेन विश्वं कृतमेतद्धि राजन् स जीवयत्यात्मनैवात्मयोनिः । ततो देवानसुरान्मानवांश्च लोकानृषींश्चापि पितॄन् प्रजाश्च । ७३९५
समासेन विधिवत् प्राणिलोकान् सर्व्वान् सदा भूतपतिः सिसृक्षुः । शुभाशुभं स्थावरं जङ्गमञ्च विष्वक्सेनात् सर्व्वमेतत् प्रतीहि ।
यद्वर्त्तते यच्च भविष्यतीह सर्व्वं ह्येतत् केशवं त्वं प्रतीहि । मृत्युश्चैव प्राणिनामन्तकाले साक्षात् कृष्णः शाश्वतो धर्म्मवाहः ।
भूतं यच्चेह न विद्म किञ्चिद्विष्वक्सेनः शर्व्वमेतत् प्रतीहि ।
यत् प्रशस्तञ्च लोकेषु पुण्यं यच्च शुभाशुभं । तत् सर्व्वं केशवोऽचिन्त्यो विपरीतमतः परं ।
एतादृशः केशवोऽतश्च भूयो नारायणः परमश्चाव्ययश्च । मध्याद्यन्तस्य जगतस्तस्थुषश्च सम्बभूवतां प्रभवश्चाव्ययश्च । ७४००
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि भगवन्माहात्म्यकथने अष्टपञ्चाशदधिकशततोऽध्यायः ॥१५८॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ ब्रूहि ब्राह्मणपूजायां व्युष्टिं त्वं मधुसूदन । वेत्ता त्वमथ चार्थस्य वेद त्वां हि पितामह ।
॥ वासुदेव उवाच ॥ शृणुष्वावहितो राजन् द्विजानां भरतर्षभ । यथातत्त्वेन वदतो गुणान् वै कुरुसत्तम ।
द्वारवत्यां समासीनं पुरा मां कुरुनन्दन । प्रद्युम्नः परिपप्रच्छ ब्राह्मणैः परिकोपितः ।
किं फलं ब्राह्मणेष्वस्ति पूजायां मधुसूदन । ईश्वरत्वं कुतस्तेषामिहैव च परत्र च ।
सह द्विजातीन् सम्पूज्य किं फलं तत्र मानद । एतद्ब्रूहि स्फुटं सर्व्वं सुमहान् संशयोऽत्र मे । ७४५
इत्युक्ते वचने तस्मिन् प्रद्युम्नेन तथा त्वहं । प्रत्यब्रुवं महाराज यत्तच्छृणु समाहितः ।
व्युष्टिं ब्राह्मणपूजायां रौक्मिणेय निबोध मे । त्रिवर्गे चापवर्गे च यशःश्रीरोगशान्तिषु ।
देवतापितृपूजासु सन्तोष्याश्चैव नो द्विजाः । एते हि सोमराजान ईश्वराः सुखदुःखयोः ।
अस्मिन् लोके रौक्मिणेय तथाऽमुष्मिंश्च पुत्रक । ब्राह्मणप्रभवं सौम्यं न मेऽत्रास्ति विचारणा ।
ब्राह्मणप्रतिपूजायामायुः कीर्त्तिर्यशो बलं । लोका लोकेश्वराश्चैव सर्व्वे ब्राह्मणपूजकाः । ७४१०